

VASTAUKSIA ESITYKSEN ALUN KYSYMYKSIIN

Vastauksia kysymyksiinne

- **Pitääkö erityislapsiin soveltaa samoja sääntöjä kuin tavallisiin?** Ehdottomasti pitää. Sääntöjen ja rakenteen tärkeys korostuu lapsiryhmässä, kun siellä on joku, joka tarvitsee päivittäin tukea ja ohjausta arjen eri tilanteissa.
- **Miten toimia vanhemman kanssa, joka ei ymmärrä että lapsella pahoja ongelmia?** Vanhemmat kipuilevat lastensa asioiden vuoksi, hyväksyminen voi kestää jopa vuoden. Asiat, joissa lapsella on ongelmia on esitettävä hyvin varovasti vanhemmille. Kyse ei varmasti ole siitä etteikö vanhempi ymmärtäisi, hän ei halua vain hyväksyä. Lapset käyttäytyvät eritavoin isoissa ryhmissä, jotka saavat levottomat lapset 5xlevottomammiksi kuin esimerkiksi kotona. Usein huoltajat kuulevat niin paljon negatiivista ettei välttämättä enää reagoi siihen niin kuin kertoja haluaisi.
- **Miten saada lapsi ymmärtämään, että todellakin on tehnyt väärin?** Erityisyytensä vuoksi voi olla, että lapsi oikeasti yrittää ymmärtää, mutta muisti on heikko eikä lapsi välttämättä jaksa työstää tai siirtää ohjetta seuraavaan tilanteeseen. Tietyt toiminnot voivat ns. pakonomaisia esim. valoien rämpyttely (korjattava stop merkillä, jossa lapsen kuva) käytä kuvia ohjeiden avaamiseen tai pikapiirtämistä.
- **Olenko kokenut kuinka haastavaksi tilanteen työskennellä erityislasten kanssa?** Jokainen päivä on haastava, mutta samalla rikastuttava. Huumoria on viljeltävä joka päivä. Kaikki ryhmän erityislapset/vertaislapset ovat erilaisia ja vaativat aikuiselta paljon. On pyrittävä mahdollisuuksien mukaan tyhjentää työpäivä esim. lenkillä tai rajulla jumpalla.
- **Mitä tehdä lapsen kanssa, joka ei kuuntele eikä noudata ohjeita juoksee pois ja sulkee korvat?** Tilanne on pysäytettävä. Älä juokse lapsen perään heti, sillä lapsi kokee saavansa aikuisen toimimaan haluamallaan tavalla. Mene lapsen luokse, kun tilanne on rauhoittunut ja käytä minä-viestintää ”olen todella surullinen/vihainen/pettynyt, kun sinä et noudata antamiani ohjeita.” Keskustele lapsen kanssa rauhallisessa tilassa ja kerro hänelle, että hän voi rauhoittua rauhassa ja tulla takaisin toimintaan. Kerro, että olet se aikuinen, joka antaa ohjeet. Useimmiten lapsi kipuilee juuri tuon ohjat ottavan aikuisen kanssa, sillä vanhemmat voivat antaa hänen tehdä liikaa itse päätöksiä. Vastavuoroisesti liian lempeän ohjaajan kanssa lapsi saattaa alkaa ottaa itse auktoriteetti aseman ja alkaa pomottamaan ohjaajaa. Tällöin on tarve muuttaa ja selkiyttää omaa viestiä lapselle. SOPIVASTI EMPATIAA JA RAJOJA!

- **Miten nimittelyyn pitäisi puuttua?** Nimittelyyn tulee puuttua heti. Mielellään niin, että ottaa keskusteluun sen, joka nimittelee. Kertoo, mitä lapselta odottaa ja mikäli se jatkuu/ toistuu sinun on kerrottava jatkoseuraamus. Usein nimittelijä on porukassa se, joka oikeasti onkin heikoin ja yrittää peittää sitä heittäytymällä pelleksi tai kiusaajaksi.
- **Jos lapsi saa raivokohtauksia juoksee ja käy kiinni ensimmäiseen lapseen joka osuu vastaan, kuinka toimia?** Anna huomiota sille lapselle, johon tämä raivoava lapsi on käynyt kiinni. Käänä selkeästi selkä ja lohduta ensin tätä hyökkäyksen kohteeksi joutunutta. Ennakoiminen on myös tärkeää, eli jos tiedät jonkun tietyn tilanteen (odottaminen, sääntöjen noudattaminen) aiheuttavan raivon → käytä lasta apulaisena, anna huomiota eritavalla, jotta välttyt niiltä tilanteilta. Anna kaksi vaihtoehtoa totella sinua. Uhkaileminen ei auta näissä tilanteissa vaan useimmiten lapsi, joka käyttäytyy näin on pelokas/turvaton sisältään ja peittää sen näin.
- **Lapsi on väkivaltainen, 2 lasta tappelee, kuinka pitää lapset erossa toisistaan?** Kuinka lopettaa tilanne yksin? Lasten erottaminen eri tiloihin.
- **Fyysisesti erittäin vilkkaan lapsen kontrollointi, laittaa rauhoittumaan?** Jos lapsi on fyysisesti erittäin vilkas, hänelle tulee ennakoida tekemistä, ettei turhat odottamiset laukaise huonoa käytöstä. Käytös voi olla lapsesta riippumaton ja sitä voi kontrolloida. Samat säännöt koskevat myös vilkkaita lapsia, mutta kuten mainitsin aikaisemmin ei ole järkeä, jos sama lapsi istuu 2-3 kertaa joka päivä jäähyllä.
- **Milloin huolestua? milloin vanhempiin yhteys? Lapsi tekee niin sanottuja pakkoliikkeitä, räpyttely, hiuksien pyörittely)?** Onko ”pakkoliikkeet” aina joihinkin tilanteisiin sidonnaisia. Lapsi voi olla stressaantunut jostain asiasta, joka laukaisee ns. pakkoliikkeet (väsymys, koulustressi, perheen asiat tms). Joillakin lapsilla on kausia, milloin näitä tulee enemmän. Yhteys vanhempiin, jos se toistuu viikkoja. Hyvä myös keskustella lapsen itsensä kanssa, onko hänellä huolia, miten koulussa menee? Mikäli lapsella on selkeästi diagnosoitu esim. Touretten syndrooma->oireiluun kuuluu mm. tahdottomat liikkeet, ääntelyt.